

AD 28/24

LIMITE

CONF-ME 14

TILTRÆDESESDOKUMENT

Vedr.: DEN EUROPÆISKE UNIONS FÆLLES HOLDNING
– Kapitel 20: Erhvervs- og industripolitik

DEN EUROPÆISKE UNIONS FÆLLES HOLDNING

Forhandlingskapitel 20: Erhvervs- og industripolitik

Den Europæiske Unions holdning bygger på dens generelle holdning i forbindelse med tiltrædelseskonferencen med Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2) og er underlagt de forhandlingsprincipper, der er tiltrådt af tiltrædelseskonferencen (AD 20/13 CONF- ME 16), navnlig

- kan et synspunkt, som en af parterne giver udtryk for vedrørende et kapitel i forhandlingerne, på ingen måde foregribe den holdning, der vil blive anlagt vedrørende andre kapitler
- kan aftaler – selv delaftaler – der er indgået under forhandlinger om kapitler, der skal drøftes ét for ét, ikke betragtes som endelige, før der er opnået en samlet aftale;

Den Europæiske Unions holdning er også baseret på kravene i punkt 24, 28, 41 og 44 i forhandlingsrammen.

EU tilskynder Montenegro til at fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret med den bemærkning, at yderligere EU-ret kan træde i kraft inden tiltrædelsen, til at sikre den konkrete gennemførelse og håndhævelse heraf og til allerede inden tiltrædelsen at udvikle politikker og instrumenter, der ligger så tæt som muligt på EU's.

EU noterer sig, at Montenegro i sin holdning AD 7/13 (CONF-ME 5) og i sit addendum AD 7/13 ADD 1 (CONF-ME 5) accepterer gældende EU-ret i kapitel 20 pr. 12. december 2024, og at Montenegro erklærer, at det vil være parat til at gennemføre den inden datoen for tiltrædelse af Den Europæiske Union.

Principper for erhvervs- og industripolitik

EU noterer sig, at Montenegro har vedtaget og gennemført eller er i færd med at gennemføre flere strategier til støtte for erhvervs- og industripolitikken.

EU noterer sig, at Montenegro har vedtaget tre industripolitiske strategier – for årene 2016-2020 (IP 2020), 2019-2023 (IP 2023) og i august 2024 for 2024-2028 (IP 2028). EU bemærker desuden, at den endelige evaluering af IP 2023, som blev foretaget af en ekstern evalueringsekspert, viste, at gennemførelsen gav klare resultater.

EU noterer sig, at IP 2028 er udarbejdet i overensstemmelse med principperne i EU's industripolitik og med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse COM (2010) 614, COM (2012) 582, COM (2017) 479 og COM (2020) 102 som ajourført ved COM (2021) 350. EU noterer sig, at IP 2028 blev vedtaget af regeringen i samarbejde med Montenegros investeringsudviklingsfond, det statistiske kontor, handelskammeret og den montenegrinske arbejdsgiverforening og efter en offentlig høring af en bred vifte af interessenter. EU anerkender endvidere, at IP 2028 integrerer relevante principper og mål i Montenegros strategi for intelligent specialisering.

EU noterer sig oplysningerne fra Montenegro om, at overvågningen og evalueringen af IP 2028 består af en overvågningsmekanisme med halvårslige/årlige handlingsplaner og en evaluering i det sidste gennemførelsesår. EU tilskynder Montenegro til at udarbejde flerårige handlingsplaner og til fortsat at forelægge Kommissionen gennemførelsesrapporter regelmæssigt. EU opfordrer endvidere Montenegro til udtrykkeligt at medtage politikker og tiltag med det formål at mindske den strategiske afhængighed, navnlig på kritiske områder, for at styrke rækkevidden af IP 2028.

EU noterer sig Montenegros tilsagn om at forbedre sine erhvervspolitiske rammer og forbedre erhvervsklimaet, herunder ved at vedtage på hinanden følgende strategier for udvikling af små og mellemstore virksomheder (SMV'er), forbedre kvaliteten af de offentlige tjenester, der er udformet til SMV'er, og på området tilladelse til at etablere virksomheder og adgang til finansiering. EU bemærker endvidere, at Montenegro er i overensstemmelse med EU's definition af SMV'er, der er indeholdt i Kommissionens henstilling C (2003) 361.

EU noterer sig, at Montenegro også har fulgt EU's politikker, der tager sigte på at udvikle kvindelige iværksættere og livslang iværksætteruddannelse, og har vedtaget strategier og handlingsplaner på disse områder.

EU noterer sig Montenegros indsats for yderligere at forbedre erhvervsklimaet og erhvervspolitikkerne ved at vedtage programmet til bekæmpelse af den uformelle økonomi for 2024-2026 og iværksætte omfattende reformer i sektoren for statsejede virksomheder. EU tilskynder Montenegro til at følge op med rettidig gennemførelse af disse vigtige reformer, navnlig inden for rammerne af Montenegros nyligt vedtagne reformdagsorden, der ledsager vækstplanen for Vestbalkan.

EU forventer, at Montenegro fuldt ud gennemfører ovennævnte industripolitikstrategi, og opfordrer Montenegro til regelmæssigt at orientere det om udviklingen og om de foranstaltninger, der træffes med hensyn til principperne for erhvervs- og industripolitik.

Instrumenter for erhvervs- og industripolitik

EU noterer sig, at Montenegro gennem flere år har deltaget i EU-programmer til støtte for iværksætteri, konkurrenceevne og innovation. Montenegro deltog i iværksætter- og innovationsprogrammet under rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation 2007-2013 og i programmet for virksomheders konkurrenceevne og SMV'er 2014-2020 (Cosme).

EU ser med tilfredshed på Montenegros deltagelse i EU's program for det indre marked med fokus på tre af dets søjler (forbedring af det indre marked, SMV'er og forbrugere). I den forbindelse bemærker EU, at deltagelse i Enterprise Europe-netværket inden for rammerne af programmet for det indre marked er særlig relevant for SMV'ers udvikling i Montenegro. EU opfordrer Montenegro til at fortsætte udviklingen af tværnationale partnerskaber inden for industrielle økosystemer og klyngenetværk.

EU anerkender, at Montenegro har udformet et sæt nationale instrumenter og etableret gennemførelsesorganer for at yde økonomisk støtte og service til virksomhederne. EU noterer sig, at Montenegros investeringsudviklingsfond fungerer som en mekanisme til at lette adgangen til finansiering for SMV-sektoren i samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank og Europarådets Udviklingsbank. EU bemærker endvidere, at Montenegros investeringsudviklingsfond skal omdannes til Montenegros udviklingsbank og bl.a. yde eksportforsikring til landets økonomiske aktører. EU noterer sig også fremskridt i oprettelsen af den statsstøttede kreditgarantifond, der skal give virksomheder, herunder nystartede virksomheder og kvindelige iværksættere, bedre adgang til finansiering, og opfordrer Montenegro til at færdiggøre dette tiltag.

EU noterer sig, at Montenegro netop har vedtaget loven om frister for indfrielse af finansielle forpligtelser i overensstemmelse med direktiv 2011/7/EU om bekæmpelse af forsinket betaling i handelstransaktioner. EU opfordrer Montenegro til regelmæssigt at underrette Europa-Kommissionen om gennemførelsen heraf.

EU tilskynder Montenegro til fortsat at sikre, at de nationale myndigheder og relevante organer tilpasser sig til og effektivt gennemfører gældende EU-ret indtil tiltrædelsesdatoen, og opfordrer Montenegro til regelmæssigt at holde EU orienteret om udviklingen med hensyn til instrumenter for erhvervs- og industripolitik.

Sektorpolitikker

Da turisme er en fremtrædende sektor i Montenegros økonomi, der genererer næsten 30 % af BNP, noterer EU sig, at der eksisterer en strategi for udvikling af turisme 2022-2025, og at den vedrører landets strategi for intelligent specialisering, hvor bæredygtig turisme og sundhedsturisme er blandt de udvalgte specialiseringssektorer. EU bemærker i den forbindelse, at diversificering af turismeudbuddet, anvendelse af nye teknologier og digitalisering i turistvirksomheder samt engagement i udvikling af bæredygtig, grøn turisme er de ledende principper for sektoren i de kommende år.

EU opfordrer Montenegro til at fortsætte arbejdet med strategiske politikker i forskellige sektorer og til at integrere EU's nuværende politiske principper i disse strategier.

* * *

På baggrund af ovenstående betragtninger noterer EU sig, at dette kapitel ikke kræver yderligere forhandling på nuværende tidspunkt.

Overvågningen af, hvilke fremskridt der gøres med tilpasning til og gennemførelse af gældende EU-ret, vil fortsætte under hele forhandlingsforløbet. EU understreger, at det vil lægge særlig vægt på overvågningen af alle de specifikke spørgsmål, der er omhandlet ovenfor, bl.a. med henblik på at sikre Montenegros administrative kapacitet og dets kapacitet til fuld tilpasning til EU-retten på alle områderne under dette kapitel. Der må lægges særlig vægt på sammenhængene mellem dette og andre forhandlingskapitler. Det vil først på et senere tidspunkt i forhandlingerne være muligt at foretage en endelig vurdering af, hvorvidt Montenegros lovgivning er i overensstemmelse med gældende EU-ret, og af landets gennemførelseskapacitet. Ud over alle de oplysninger, som EU måtte anmode om med henblik på forhandlingerne om dette kapitel, og som skal forelægges for konferencen, opfordrer EU Montenegro til regelmæssigt at forelægge stabiliserings- og associeringsrådet detaljerede skriftlige oplysninger om de fremskridt, der gøres med hensyn til gennemførelsen af gældende EU-ret.

På baggrund af ovenstående vil EU om nødvendigt vende tilbage til dette kapitel på et passende tidspunkt.

EU noterer sig, at Montenegro i sin holdning AD 7/13 (CONF-ME 5) og i sit addendum AD 7/13 ADD 1 (CONF-ME 5) accepterer gældende EU-ret i kapitel 20 pr. 12. december 2024, og at Montenegro erklærer, at det vil være parat til at gennemføre den inden datoen for tiltrædelse af Den Europæiske Union. EU noterer sig endvidere, at Montenegro erklærer, at det vil fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret, og at Montenegro vil være klar til at gennemføre den senest på tidspunktet for tiltrædelsen af Den Europæiske Union.

EU erindrer desuden om, at der kan komme ny EU-ret til mellem den 12. december 2024 og forhandlingernes afslutning.